

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ธุรกิจการท่องเที่ยวจัดอยู่ในอันดับรองจากปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตของมนุษย์ชาติ 4 ประการ ซึ่งได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคม กลุ่มชนชั้นที่มีความเป็นอยู่ในระดับที่มีการครองชีพสูงและมั่นคงแล้ว กล่าวคือ ในกลุ่มชนชั้นมีฐานะมั่นคงนั้น การท่องเที่ยวถือว่าเป็นส่วนประกอบที่สำคัญยิ่งของการดำรงชีวิตของบุคคล และครอบครัวประการหนึ่งจนทำให้ มูลค่าของการอุปโภคกิจการท่องเที่ยวอยู่ในระดับสูง เมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคในด้านอื่นๆ ดังนั้นนานาประเทศจึงมักมีการจัดกิจกรรมต่างๆ และมีการลงทุนเป็นจำนวนเงินมหาศาล ไปเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเข้าประเทศของตนเป็นสำคัญ เพราะเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ให้ประเทศชาติ สำหรับประเทศไทยก็ได้กำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เป็นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพื่อให้องค์กรต่างๆ ทั้งองค์กรของรัฐ และเอกชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างจริงจัง งบประมาณรายได้ของประเทศจากกิจการท่องเที่ยวได้จัดไว้ในระดับความสำคัญต่างๆของงบประมาณแผ่นดินเลยทีเดียว นโยบายของรัฐจึงมุ่งเน้นให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยว และเพิ่มความสำคัญต่อรายได้จากกิจการท่องเที่ยวเป็นสำคัญ

สำหรับการท่องเที่ยวนั้น มีส่วนประกอบที่สำคัญยิ่งก็คือการเดินทาง กล่าวคือการเดินทางจากจุดหนึ่ง ไปอีกสถานที่หนึ่งซึ่งเป็นจุดหมายปลายทางที่ต้องการ ซึ่งสามารถเดินทางได้ทั้งโดยทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ แต่การที่ผู้เดินทางจะเลือกการเดินทางโดยวิธีใต้นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ซึ่งได้แก่ เรื่องของเวลา ระยะทางความสะดวกสบาย ความปลอดภัย และสำคัญยิ่งคือ ทุนทรัพย์ที่ใช้เพื่อการเดินทาง

การเดินทางไม่ว่าจะเป็นการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยว หรือเพื่อธุรกิจก็ตาม จะเห็นได้ว่าการเดินทาง ทางอากาศย่อมเอื้ออำนวยความต้องการได้มากกว่าการเดินทางโดยทางอื่นๆ เพราะผู้อุปโภคสามารถได้รับการตอบสนองได้อย่างครบถ้วน คือ สะดวกสบาย รวดเร็วและปลอดภัย ดังนั้นการเดินทางทางอากาศจึงเป็นที่นิยมของประชาชนทั่วโลก จนถึงกับทำให้การเดินทางทางอากาศมีความเจริญรุดหน้ามาตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าจะก้าวหน้าต่อไปอย่างกว้างขวางและไม่หยุดยั้ง บัทร โดยสารสายเครื่องบินเป็นส่วนประกอบสำคัญยิ่งของการเดินทางทางอากาศ ดังนั้นเมื่อการเดินทางทางอากาศมีความเจริญก้าวหน้าอย่างกว้างขวาง และอย่างไม่หยุดยั้งแล้ว ย่อมทำให้

บัตรโดยสารเครื่องบินสามารถจำหน่ายได้เป็นอย่างมาก และต่อเนื่องตลอดเวลาตามมาด้วย (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. กองสถิติและวิจัย, 2546)

จังหวัดลำพูนหรือเดิมเรียกว่า "นครหริภุญไชย" เป็นจังหวัดที่มีประวัติความเป็นมาอันยาวนานที่สุดในภาคเหนือ มีอายุการก่อสร้างเมืองเป็นเวลา 1300 ปีเศษ ลำพูนเป็นแหล่งรวมประเพณีวัฒนธรรมล้านนา โบราณสถานอันเก่าแก่ และแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติอันสวยงาม มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีลำไย และกระเทียม เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อีกทั้งยังมีความสามารถในการผลิตหัตถกรรมที่ต้องใช้ ศิลปะและฝีมือที่ปราณีตละเอียดอ่อน นอกจากนี้ จังหวัดลำพูนยังได้ชื่อว่าเป็นเมืองอุตสาหกรรมที่สำคัญของภาคเหนือ อันส่งผลให้ประชาชนชาวจังหวัดลำพูนมีรายได้เฉลี่ยในปี พ.ศ.2542 เป็นจำนวนถึง 62,316 บาท ต่อคนต่อปี ซึ่งสูงสุดเป็นอันดับ 1 ของภาคเหนือ

ตัวเลขเบื้องต้นในปี พ.ศ.2542 ชี้ให้เห็นว่า จังหวัดลำพูน มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม ณ ราคาตลาดเป็นจำนวน 27,045 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน คิดเป็นร้อยละ 0.88 ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูงสุดคือ ผลิตภัณฑ์สาขาอุตสาหกรรม มีมูลค่าถึง 13,107 ล้านบาท คิดสัดส่วนเป็นร้อยละ 48.46 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมดของจังหวัด ทั้งนี้ เนื่องจากลำพูนเป็นที่ตั้งของนิคม อุตสาหกรรมภาคเหนือ และเป็นสวนอุตสาหกรรมหรือสหกรณ์ของเอกชน รองลงมาเป็นมูลค่าของผลิตภัณฑ์สาขาเกษตรกรรม คิดเป็นมูลค่า 3,992 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 14.76 และสาขาที่มีมูลค่าของผลิตภัณฑ์สูงในลำดับที่ 3 ได้แก่ สาขาค้าส่งและค้าปลีก มีมูลค่า 2,598 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 9.61 สำหรับทิศทางแนวโน้มของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดลำพูน จะพบว่า สาขาการผลิตที่มีอัตราการขยายตัวสูงในช่วง 6 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2536-2542) ได้แก่ สาขาการไฟฟ้าและประปา ที่มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ย ร้อยละ 12.8 ต่อปี รองลงมา ได้แก่ สาขาอุตสาหกรรม เฉลี่ยร้อยละ 6.9 ต่อปี และสาขาการบริหารราชการและป้องกันประเทศ เฉลี่ย ร้อยละ 5.4 ต่อปี ตามลำดับ ตัวเลขประมาณการผลิตผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดลำพูน (ณ ราคาตลาด) ในปี พ.ศ.2543 ปรับตัวเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2542 เล็กน้อยเพียงร้อยละ 0.03 คิดเป็นมูลค่า 27,055 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่เป็นการเพิ่มขึ้นของสาขาในด้านอุตสาหกรรมและสาขาเกษตรกรรมเป็นหลัก ตามที่กล่าวแล้วข้างต้นว่าในปี พ.ศ.2542 ประชากรจังหวัดลำพูน มีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี เป็นจำนวน 62,316 บาท ถือว่าสูงสุดเป็นอันดับที่ 1 ของภาคเหนือ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 0.88 ส่วนหนึ่งมาจากการที่ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ปรับตัวสูงขึ้น ในขณะที่มีจำนวนประชากรคงที่

ด้านการคลัง

ในปี พ.ศ.2545 จังหวัดลำพูนมีปริมาณเงินรับ - จ่าย ที่ผ่านคลังจังหวัด แยกเป็น รายรับ 27,225,060,152.69 บาท รายจ่าย 27,181,528,589.30 บาท (รวมเงินค้างจ่ายทุกประเภทจากปีที่แล้ว ด้วย)

ด้านการเงิน

จังหวัดลำพูนมีธนาคารพาณิชย์ที่เปิดดำเนินการทั้งหมด 29 สาขา มีเงินฝากสาขาธนาคารพาณิชย์ ปี พ.ศ.2545 เป็นจำนวน 7,781.17 ล้านบาท

ภาษีสรรพากร

การจัดเก็บภาษีอากรของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำพูน สำหรับปีงบประมาณ 2545 สามารถจัดเก็บฯได้รวมทั้งสิ้น 1,449.710 ล้านบาท (ไม่รวมภาษีส่วนท้องถิ่น จำนวน 58.618 ล้านบาท) สูงกว่าประมาณการฯ (ซึ่งกำหนดไว้ 1,384.053 ล้านบาท) จำนวน 65.657 ล้านบาท หรือร้อยละ 4.74 และจัดเก็บได้สูงกว่าปีก่อน 154.921 ล้านบาท หรือร้อยละ 11.96 โดยจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะภาษีการค้า อากรแสตมป์ และรายได้อื่น ๆ ได้สูงกว่าประมาณการและสูงกว่าปีก่อน แต่ภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดาและภาษีเงินได้นิติบุคคล จัดเก็บได้ต่ำกว่า ประมาณการและปีก่อนซึ่งเป็นผลมาจากการยกเว้นภาษี เงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับเงินได้สุทธิ 50,000 บาทแรกประกอบการชะลอตัวของภาวะเศรษฐกิจ

ด้านภาษีสรรพสามิต

ปีงบประมาณ 2545 สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ลำพูน ได้รับมอบหมายจากกรมสรรพสามิตให้จัดเก็บรายได้ จำนวน 2,277,900 บาท จัดเก็บได้จริง 3,461,672.12 บาท สูงกว่าเป้าหมาย 1,183,772.12 บาท หรือร้อยละ 52 เมื่อเทียบกับปีงบประมาณ 2544 จัดเก็บได้สูงกว่า 1,720,911.79 บาท หรือร้อยละ 99 การจัดเก็บรายได้ปีงบประมาณ 2545 ส่วนที่จัดเก็บได้สูงกว่าเป้าหมาย คือ สุรา ภาษีสุรา ยาสูบ รถยนต์ดัดแปลง ไฟ รถจักรยานยนต์ ส่วนที่จัดเก็บได้ต่ำกว่าเป้าหมาย คือ ภาษีสนามกอล์ฟ เนื่องจาก มีผู้ใช้บริการน้อย และภาษีจากเครื่องดื่ม เนื่องจากภาษีส่วนใหญ่จัดเก็บที่กรมสรรพสามิต และโรงงานผู้ผลิตที่จังหวัดลำปาง

ด้านการจดทะเบียนของนิติบุคคล

ในช่วงปี พ.ศ.2545 จำนวนนิติบุคคลที่จดทะเบียนจัดตั้งใหม่ มีจำนวน 17 ราย ในขณะที่การจดทะเบียนเลิกนิติบุคคล มีจำนวน 27 ราย เปรียบเทียบ ปี พ.ศ.2544 ซึ่งมีการจดทะเบียนนิติบุคคล 110 ราย จดทะเบียนเลิกกิจการ 63 ราย รวมนิติบุคคลที่มีอยู่ เมื่อสิ้นปี พ.ศ.2545 จำนวน 1,037 ราย ลดลงจากปี พ.ศ.2544 ซึ่งมีจำนวน 1,190 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.85

ด้านทะเบียนพาณิชย์

จำนวนร้านค้าจดทะเบียนพาณิชย์ในเขตอำเภอเมืองลำพูน ในปี 2545 จำนวนผู้จดทะเบียนพาณิชย์ รวม 108 ราย ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 64.93 จดทะเบียนเลิกทะเบียนพาณิชย์จำนวน 21 ราย ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 67.18 (ปี พ.ศ.2544 จดทะเบียนเลิกทะเบียนพาณิชย์ 64 ราย)

การอุตสาหกรรม

จังหวัดลำพูนได้ใช้พื้นที่เป็นที่ตั้งนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือประมาณ 1,788 ไร่ สวนอุตสาหกรรมของเอกชน 1,200 ไร่ สำหรับโรงงานที่ตั้งอยู่นอกเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ ในปี พ.ศ.545 มีจำนวน 765 โรงงาน ตั้งอยู่ในอำเภอต่าง ๆ ทุกอำเภอ ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขต อำเภอเมือง-ลำพูน อำเภอป่าซาง อำเภอแม่ทา และเป็นโรงงานอุตสาหกรรมด้านการเกษตรถึง 310 โรงงาน รองลงมาจะเป็น อุตสาหกรรมแปรรูปไม้ อุตสาหกรรมก่อสร้าง เป็นต้น จังหวัดลำพูน มีจำนวน โรงงาน อุตสาหกรรมรวม 833 โรงงาน มีเงินลงทุนรวม 33,242 ล้านบาท การจ้างงานรวม 51,863 คน

ภาวะการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดลำพูน

จังหวัดลำพูนมีโรงงานอุตสาหกรรมกระจายอยู่ทุกพื้นที่ของแต่ละอำเภอ แต่ส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองลำพูนมากที่สุด รองลงมาคือ อำเภอป่าซาง และอำเภอแม่ทา เนื่องจากทั้ง 3 อำเภออยู่ไม่ไกลจากตัวจังหวัดและ มีอาณาเขตติดต่อกัน มีปัจจัยด้านวัตถุดิบในการผลิต ด้านแรงงาน ด้านคมนาคมขนส่ง และการติดต่อสื่อสาร ที่เอื้ออำนวยต่อ การลงทุนด้านอุตสาหกรรมมากกว่า อำเภออื่น โดยส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรม ที่ต้องพึ่งพาวัตถุดิบและทรัพยากรธรรมชาติ ในท้องถิ่น โดยเฉพาะวัตถุดิบทางการเกษตร โรงงานอุตสาหกรรม ในจังหวัดลำพูน ทั้งในและนอกเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมขนาดกลาง และขนาดย่อม มีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 833 โรงงาน คิดเป็นสัดส่วน 8.6 ของภาคเหนือตอนบน และร้อยละ 0.8 ของประเทศ ระหว่างปี พ.ศ.2536 - 2543 มีการขยายตัวของสาขาอุตสาหกรรม คือ สาขาอุตสาหกรรมเกษตร อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมแปรรูปโลหะ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ อุตสาหกรรมเครื่องมือและอุปกรณ์สื่อสาร อุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป และอุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ ตามลำดับ นอกจากนี้ สาขาอุตสาหกรรมเกษตร ยังมีประเภท อุตสาหกรรมที่สำคัญ คือ การอบและรมควันลำไย ที่มีการขยายตัวทางการลงทุนสูง ทั้งนี้เพื่อรองรับผลผลิตทางการเกษตร ที่สำคัญของจังหวัด

การส่งเสริมการลงทุนของจังหวัดลำพูนในปี พ.ศ.2545

มีโครงการที่ได้รับการอนุมัติให้ส่งเสริม การลงทุน จำนวน 14 โครงการ มีจำนวนเงินลงทุนเพิ่มรวม 2,048 ล้านบาท มีการจ้างงานเพิ่ม จำนวน 4,306 คน โดยประเภทธุรกิจที่ได้รับอนุมัติ การส่งเสริม ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมชิ้นส่วนโลหะ ส่วนประกอบรถยนต์ กิจการผลิตเลนส์

เครื่องประดับเพื่อการส่งออก Printer Head และฟาร์มสุกร (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, กองบัญชีประชาชาติ, 2546)

จังหวัดลำพูนเป็นจังหวัดเก่าแก่ที่มีโบราณสถานหลายแห่ง ทางจังหวัดยังส่งเสริมให้ลำพูนเป็นเมืองน่าอยู่ จึงเป็นสถานที่ท่องเที่ยว ที่มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติ ที่เข้ามาท่องเที่ยว และนอกจากจังหวัดลำพูนจะมีประชากรในอำเภอเมืองแล้ว ยังมีประชากรจากอำเภอรอบนอกของจังหวัดลำพูน และประชากรบางอำเภอของจังหวัดเชียงใหม่ ยังต้องเข้ามาติดต่อธุรกิจค้าขายในจังหวัดลำพูน อาทิเช่น อำเภอจอมทอง ,สันป่าตอง ซึ่งอยู่ในเขตติดต่อกับจังหวัดลำพูน จากการเพิ่มของประชากรที่เข้ามาติดต่อ นักท่องเที่ยว และนักลงทุน จึงทำให้จังหวัดลำพูน มีการเจริญเติบโตในทุก ๆ ด้านเช่น ด้านอุตสาหกรรม ด้านเกษตรกรรม ด้านการท่องเที่ยว ด้านการบริการ และด้านการศึกษา จึงทำให้จังหวัดลำพูนมีการเจริญเติบโต และการขยายตัวขึ้นอย่างมั่นคงตามลำดับ อัตราความเจริญเติบโต เพิ่มขึ้นอย่างไม่หยุดยั้งด้วยการขยายกิจการ การลงทุนทางการเกษตร การค้า การอุตสาหกรรมและบริการต่างๆ ของภาคเอกชนเอง และการส่งเสริมพัฒนาของรัฐบาล จังหวัดลำพูนมีโอกาสขยายขึ้นอีกมาก โดยเฉพาะรัฐบาลและงบประมาณของจังหวัด มุ่งพัฒนาให้จังหวัดลำพูนมีบริษัทต่างชาติ และชาวต่างชาติมาลงทุนมากมายหลายบริษัท

จะเห็นได้จากการเจริญเติบโต และการขยายตัวที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ของจังหวัดลำพูน จึงส่งผลให้เศรษฐกิจของจังหวัดลำพูนดีขึ้น นักธุรกิจ ข้าราชการ ประชากร รวมทั้งเกษตรกร จึงมีการกินดี อยู่ดี มีฐานะที่จะที่ส่งบุตร หลานไปศึกษาต่อต่างประเทศ และเดินทางติดต่อธุรกิจ หรือท่องเที่ยวโดยทางเครื่องบินมาก จึงส่งผลให้มีการเดินทางไปติดต่อธุรกิจ ในประเทศ และต่างประเทศ โดยทางเครื่องบินเป็นจำนวนมาก ชาวต่างชาติต้องมีการเดินทางติดต่อธุรกิจทั้งในประเทศ และต่างประเทศกันบ่อยครั้ง ส่วนนักธุรกิจพ่อค้าและข้าราชการจำนวนอีกไม่น้อย ที่ต้องใช้บริการบัตรโดยสารเครื่องบินในการเดินทาง ซึ่งแนวโน้มในอนาคตของธุรกิจตัวแทนบัตรโดยสารนี้น่าจะดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นผู้ค้นคว้าจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการลงทุนในธุรกิจนี้ โดยมุ่งการศึกษาที่การวิเคราะห์ต้นทุน และผลตอบแทนของธุรกิจตัวแทนจำหน่ายบัตรโดยสารเครื่องบินในจังหวัดลำพูน ตลอดจนการศึกษาการไหลตัวต่อเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงในโครงการทางด้านต้นทุนและผลตอบแทน ที่จะทำให้สถานะของโครงการเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ หรือบุคคลทั่วไปที่สนใจจะพิจารณาตัดสินใจในการลงทุน และเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการจัดการในอนาคต ตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อสถาบันการเงิน ในการใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาสินเชื่อเพื่อเป็นแหล่งเงินทุน แก่ผู้ประกอบการผู้ที่ต้องการใช้เงินทุนในการประกอบกิจการ

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงิน ของธุรกิจตัวแทนบัตรโดยสาร เครื่องบินในจังหวัดลำพูน

1.2.2 เพื่อวิเคราะห์ความไหวตัว ต่อเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงของโครงการ โดยดูผลกระทบของโครงการเมื่อต้นทุน หรือผลตอบแทนของโครงการมีการเปลี่ยนแปลงไป

1.3 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

1.3.1 ทำให้ทราบความเป็นไปได้เชิงเศรษฐศาสตร์ของโครงการลงทุนในธุรกิจตัวแทนจำหน่ายบัตรโดยสารเครื่องบินในจังหวัดลำพูน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจลงทุนในกิจการนี้

1.3.2 ให้ทราบสถานะของโครงการ ภายใต้อิทธิพลอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านต้นทุน หรือผลตอบแทนเพื่อจะใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนงานและควบคุมการปฏิบัติงานของกิจการให้เกิดประสิทธิภาพและเหมาะสมตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ศึกษาถึงต้นทุนและผลตอบแทนของธุรกิจตัวแทนจำหน่ายบัตรโดยสารเครื่องบินในจังหวัดลำพูน โดยกำหนดขอบเขตทำการศึกษาคือ บริษัท ลำพูนบูกิ่งเซนเตอร์ จำกัด โดยทำการศึกษาด้านต้นทุนและวิธีการดำเนินงานและผลตอบแทน ระยะเวลาของโครงการที่ทำการวิเคราะห์หาผลตอบแทนทางการเงินกำหนดให้เป็น 10 ปี นับตั้งแต่ปี พ.ศ.2543 – 2552